

SUOMEN SÄÄDÖSKOKOELMA

Julkaistu Helsingissä 29 päivänä joulukuuta 2020

1135/2020

Laki poronhoitolain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan poronhoitolain (848/1990) 32 §:n 1 momentti, 34 §:n 1 momentin johdantokappale ja 3 momentti, 36–38 §, 43 §:n 4 momentti ja 51 §,
sellaisina kuin niistä ovat 34 §:n 1 momentin johdantokappale laissa 54/2000 sekä 36 ja 38 § osaksi laissa 1466/2009, sekä

lisätään 36 §:n edelle uusi luvun otsikko, lakiin uusi 36 a ja 37 a § sekä 39 §:n edelle uusi luvun otsikko seuraavasti:

32 §

Aitaamisvelvollisuus

Paliskunta on velvollinen rakentamaan aidan, muun laitteen tai rakennelman (*aitaaminen*) viljelysten ja muualla kuin saamelaisten kotiseutualueella myös puutarhojen, vaki-naisten asuntojen pihojen ja muiden erityiseen käyttöön otettujen alueiden suojaamiseksi poroilta. Aitaamisvelvollisuuden edellytyksenä on, että aitaaminen on tarpeen vahinkojen estämiseksi ja että rakentamiskustannukset ovat kohtuulliset aitaamisesta todennäköisesti saatavaan hyötyyn verrattuna.

34 §

Korvattava vahinko

Porojen maa- ja metsätaloudelle aiheuttama vahinko samoin kuin porojen 31 §:n 1 momentissa tarkoitettulla alueella aiheuttama vahinko on korvattava vahinkoa kärsineelle. Vahingonkorvausta voidaan sositella siten kuin vahingonkorvauslaissa (412/1974) säädetään. Vahingonkorvausta ei kuitenkaan suoriteta:

Edellä 1 momentissa tarkoitettua korvattavasta vahingosta, josta vahinkoa kärsinyt vaatii korvausta, on ilmoitettava paliskunnalle ilman aiheetonta viivytystä.

Porovahinkolautakunta ja sen tehtävät

36 §

Porovahinkolautakunta

Porovahinkolautakunta on riippumaton asiantuntijaelin. Lautakunnan jäseninä ovat puheenjohtaja, varapuheenjohtaja ja vähintään viisi muuta jäsentä. Jäsenet ovat sivutoimisia ja toimivat virkavastuulla.

Maa- ja metsätalousministeriö nimittää porovahinkolautakunnan jäsenet neljäksi vuodeksi kerrallaan. Ennen jäsenten nimittämistä maa- ja metsätalousministeriön on kuultava asian kannalta keskeisiä tuottaja- ja elinkeinojärjestöjä.

Ruokavirasto huolehtii lautakunnan hallintopalveluista sekä päättää sen jäsenten palkkioiden ja korvausten perusteista.

Valtioneuvoston asetuksella annetaan tarkemmat säännökset lautakunnan jäsenten nimittämisestä. Valtioneuvoston asetuksella annetaan myös säännökset jäsenten kelpoisuusvaatimuksista sekä lautakunnan toiminnan järjestämisestä.

36 a §

Porovahinkolautakunnan tehtävät

Porovahinkolautakunnan tehtävänä on pyynnöstä antaa lausuntoja siitä:

- 1) mikä on paliskunnan 32 §:ssä tarkoitettu aitaamisvelvollisuus;
- 2) ovatko porot aiheuttaneet 34 §:ssä tarkoitettua korvattavaa vahinkoa ja mikä on vahingon suuruus vahinkolajeittain eriteltynä;
- 3) mikä on 43 §:n 4 momentissa tarkoitettu porojen käypä hinta.

Jos muu vahingon aiheuttaneeseen tekoon kuulumaton seikka on myös ollut 1 momentin 2 kohdassa tarkoitettujen vahingon syynä, lausunnossa ilmoitetaan arvio asian vaikutuksesta vahingon suuruuteen.

Porovahinkolautakunnalle kuuluu myös sovittelu 1 momentissa mainittuja seikkoja koskevilla riita-asioissa.

37 §

Lausuntoasian käsittely

Porovahinkolautakunnalta pyydetään lausuntoa kirjallisesti. Lausuntoa voi pyytää paliskunta, maan omistaja tai haltija taikka vahinkoa kärsinyt tai muu korvaukseen oikeutettu. Pyyntöön tulee ilmoittaa asian osapuolten nimet ja osoitteet sekä tarpeelliset tiedot asiasta, jota lausuntopyyntö koskee.

Lausuntoa ei tarvitse antaa, jos lausuntopyyntö on ilmeisen aiheeton. Jos lausuntoasiassa on annettu tuomioistuimen ratkaisu tai asian tiedetään olevan vireillä tuomioistuimessa, lautakunta ei ratkaistuilla tai oikeudenkäynnin kohteena olevilta osin saa käsitellä osapuolen tekemää lausuntopyyntöä. Jos lautakunnan toimivaltaan kuuluva asia on vireillä tuomioistuimessa, lautakunta voi kuitenkin antaa lausunnon tuomioistuimelle sen pyynnöstä.

Asiassa on toimitettava katselmus, ellei sitä pidetä ilmeisen tarpeettomana. Katselmuksen voi toimittaa kotirauhan piiriin kuuluvalla alueella vain kiinteistön haltijan luvalla. Lautakunnalla on oikeus saada osapuolilta lausunnon antamisen kannalta välttämättömät asiaan liittyvät asiakirjat. Asian käsittelyssä ja ratkaisemisessa noudatetaan muutoin, mitä hallintolaissa (434/2003), viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa (621/1999), kielilaissa (423/2003) ja saamen kielilaissa (1086/2003) säädetään.

1135/2020

37 a §

Sovinnosta

Edellä 36 a §:n 1 momentissa mainittuja seikkoja koskevan riita-asian osapuolet voivat pyytää, että porovahinkolautakunta määrää yhden jäsenensä avustamaan osapuolia ratkaisemaan asiansa sovinnollisesti. Jos pyyntö tehdään lausuntopyynnön tultua vireille, lausuntopyynnön käsittely keskeytyy sovittelumenettelyn ajaksi. Tarvittava katselmus voidaan kuitenkin pitää ennen keskeytystä, jos katselmuksen tarkoituksen toteutuminen muutoin vaarantuisi. Lausuntopyynnön käsittely päättyy sovinnon syntyessä.

Käräjäoikeus voi vahvistaa 1 momentissa tarkoitettussa menettelyssä tehdyn sovinnon täytäntöönpanokelpoiseksi siten kuin riita-asioiden sovittelusta ja sovinnon vahvistamisesta yleisissä tuomioistuimissa annetussa laissa (394/2011) säädetään.

38 §

Maksut ja kustannukset

Lausunnoista sekä käsittelystä, joka on päättynyt lausuntopyynnön peruuttamiseen muun syyn kuin saavutetun sovinnon vuoksi, peritään maksu asian vireille panneelta. Sovittelumenettelystä sekä ilman sovittelua sovintoon päätyneestä lausuntoasian käsittelystä peritään maksu, joka jakautuu osapuolten kesken tasan.

Maksuista säädetään maa- ja metsätalousministeriön asetuksella. Maksut voidaan säätää omakustannusarvoa alemmiksi. Maksuihin sovelletaan muutoin, mitä valtion maksuperustelaisissa (150/1992) säädetään.

Omista kustannuksistaan osapuolet vastaavat itse.

6 b luku

Oikeus poroaitojen rakentamiseen ja puun ottoon

39 §

Poroaitojen rakentaminen

43 §

Porokarjan luovuttaminen

Luovuttajan vaatimuksesta paliskunnan on käytettävä etuosto-oikeuttaan, jos se on evännyt porokarjan saantoluvan. Etuosto-oikeutta käyttäessään paliskunnan on ostettava kaikki luovutetut porot ja maksettava niistä porojen luovuttajalle sama hinta, jonka hän olisi saanut ostajalta. Jos luovutus oli vastikkeeton tai kauppahinta olennaisesti poikkesi käyvästä hinnasta, paliskunnan on maksettava luovuttajalle porojen käypä hinta.

51 §

Vakuutus

Ennen tehtävänsä ryhtymistä poroisännän, varaisännän, työnjohtajan sekä poroerotuksen lukumiehen on allekirjoitettava vakuutus.

Tarkemmat säännökset vakuutuksesta annetaan valtioneuvoston asetuksella.

1135/2020

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2021.

Tämän lain voimaan tullessa asetettuina olevat arvioimislautakunnat jatkavat siihen saakka, kunnes maa- ja metsätalousministeriö on asettanut tämän lain mukaisen porovahinkolautakunnan.

Arvioimislautakunnassa ennen porovahinkolautakunnan asettamista vireille tullut asia käsitellään tämän lain voimaan tullessa voimassa olleiden säännösten mukaan.

Helsingissä 17 päivänä joulukuuta 2020

Tasavallan Presidentti

Sauli Niinistö

Maa- ja metsätalousministeri Jari Leppä

Láhka

boazodoallolága rievdadeamis

Riikkabeivviid mearrádusa mielde
rievdaduvvo boazodoallolága (848/1990) 32 § 1 momenta, 34 § 1 momenta láidehuslogu ja 3 momenta, 36–38 §, 43 § 4 momenta ja 51 §, dakkárin go dain leat 36 ja 38 § oassin lágas (1466/2009), sihke
lasihuvvo 36 § ovddabeallai odđa logu bajilčálus, láhkii odđa 36 a ja 37 a § sihke 39 § ovddabeallai odđa logu bajilčálus čuovvovaččat:

32 §

Áidungeatnegasvuolta

Bálggus lea geatnegahtton hukset áiddi, eará rusttega dehe huksehusa (áidun) gilvineatnamiid ja eará sajes go sámiid ruovttuguovllus maid šaddogárddiid, fásta visttiid šiljuid ja eará sierra atnui váldojuvvon guovlluid suodjaleami várás bohccuin. Áidungeatnegasvuoda eaktun lea, ahte áidun lea dárbašlaš vahágiid caggama várás ja ahte huksengolut leat govttolaččat áidumis duođalági mielde ožžojuvvon ávkki ektui.

34 §

Buhttenvuloš vahát

Bohccuid eanan- ja vuovdedollui dagahan vahát dego maid bohccuid 31 § 1 momenttas dárkkuhuvvon guovllus šaddan vahát ferte buhttejuvvot vahátgillájeaddjai. Vahátbuhtadus sáhtta soabahuvvot dađi lági mielde go vahátbuhtaduslágas (412/1974) mearriduvvo. Vahátbuhtadus ii goitge máksojuvvo:

Ovddabealde 1 momenttas dárkkuhuvvon buhttenvuloš vahágis, mas vahátgillájeaddji gáibida buhtadusa, ferte ilmmuhuvvot bálgosii almmá dárbašmeahttun ájiheami haga.

6 a lohku

Boazovahátlávdegoddi ja dan barggut

36 §

Boazovahátlávdegoddi

Boazovahátlávdegoddi lea iešmearrideaddji áššedovdiorgána. Lávdegotti lahttun leat ságadoalli, várreságadoalli ja unnimusat vihtta eará lahtu. Lahtut leat oalgedoaibmasaččat ja barget virgeovddasvástádusain.

Eanan- ja meahccedoalloministeriija nammada boazovahátlávdegotti lahtuid njealji jahkái hávállassii. Ovdal lahtuid nammadeami eanan- ja meahccedoalloministeriija ferte hullat ášši dáfus guovddáš buvttadeaddji- ja ealáhusorganisašuvnnaid.

Biebmobearráigeahčču fuolaha lávdegotti hálddahusbálvalusain ja mearrida dan lahtuid báلكkašumiid ja buhtadusaid vuođuin.

Stáhtaráđi ášahusain addojuvvojit dárkileabbo njuolggadusat lávdegotti lahtuid nammadeamis. Stáhtaráđi ášahusain addojuvvojit maid njuolggadusat lahtuid gelbbolašvuođa gáibádusain ja lávdegotti doaimma ordnemis.

36 a §

Boazovahátlávdegotti barggut

Boazovahátlávdegotti bargun lea bivdaga mielde addit cealkámušaid das:

- 1) mii lea bálgosa 32 §:s dárkkuhuvvon áidungeatnegasvuohta;
- 2) leatgo bohccot dagahan 34 §:s dárkkuhuvvon buhtenvuloš vahága ja mii lea vahága sturrodat vahátšlájaid sierranastima mielde;
- 3) mii lea 43 § 4 momeanttas dárkkuhuvvon bohccuid dohkálaš haddi.

Juos eará vahága šaddan dahkui gullameahttun ášši lea maid leamaš 1 momeantta 2 čuoggás dárkkuhuvvon vahága sivvan, cealkámušas ilmmuhuvvo árvvoštallan ášši váikkuhusas vahága sturrodahkii.

Boazovahátlávdegoddái gullá maid soabahallandoaibma 1 momeanttas namuhuvvon áššiid guoskevaš riidoáššiin.

37 §

Cealkámušášši gieđahallan

Boazovahátlávdegottis bivdojuvvo cealkámuš čálalaččat. Cealkámuša sáhtta bivdit bálggus, eananeaggát dehe hálddašeaddji dehe vahága gillán dehe eará buhtadussii vuoiggalaš. Bivdagis galgá ilmmuhit ášši oassebeliid namaid ja čujhusaid sihke dárbbalaš dieđuid áššis, man cealkámušbivdda guoská.

Cealkámuša ii dárbbat addit, juos cealkámušbivdda lea dárbbatmeahttun. Juos cealkámušáššis lea addojuvvon duopmostuolu čoavddus dehe lea dieđus ášši johtáhuvvon duopmostuolus, ii lávdegotti čovdojuvvon dehe daid oasis geat leat dikkis, oaččo gieđahallat oassebeali dahkan cealkámušbivdaga. Juos ášši, mii gullá lávdegotti doaimmaváldái, lea johtáhuvvan duopmostuolus, lávdegoddi sáhtta liikká addit cealkámuša duopmostullui dan bivdagis.

Áššis ferte doaimmahuvvot dárkkisteapmi, juos dat ii gehččojuvvo čielgasit dárbbatmeahttumin. Dárkkisteami sáhtta doaimmahit ruovtturáfi biirii gullevaš viidodagas dušše giddodaga hálddašeaddji lobiin.. Lávdegottis lea vuoigatvuohta oazžut oassebeliin cealkámušaid addima dáfus vealtameahttun áššegirjiid, mat laktásit áššái. Ášši gieđahallamis ja čoavdimis čuvvojuvvo muđuid, mii hálddahuslágas (434/2003), eiseválddiid doaimma almmolašvuođas addojuvvon lágas (621/1999), giellalágas (423/2003) ja sámi giellalágas (1086/2003) mearriduvvo.

37 a §

Soabadis

Ovddabealde 36 a § 1 momeanttas namuhuvvon áššiid riidoášši oassebealit sáhttet bivdit, ahte boazovahátlávdegoddi mearrá ovta lahtus veahkehit oassebeliid čoavdit áššis soabalaččat. Juos bivdda dahkkojuvvo go cealkámušbivdda johtáhuvvo, de cealkámušbivdaga gieđahallan

gaskkalduvvá soabahallanmeannudeami áigái. Dárbblaš dárkkisteapmi sáhtá goitge dollojuvot ovdal gaskkalduhtima, juos dárkkisteami ulbmila ollašuvvan muđuid šattašii vára vuollái. Cealkámušbivdaga giedáhalla nohká go soabat šaddá.

Diggeriekti sáhtá nannet 1 momeanttas dárkkuhuvvon meannudeamis dahkkojuvvon soabada ollašuttengelbbolažžan dađi lági mielde go riidoáššiid soabahallamis ja soabada nannemis almmolaš duopmostuoluin addojuvvon lágas (394/2011) mearriduvvo

38 §

Mávssut ja golut

Cealkámušain ja giedáhallamis, mii lea nohkan cealkámušbivdaga eret geassimii eará ákka go olahuvvon soabada dihte, berrojuvvo máksu ášši johtáheaddjis. Sobahallanmeannudeamis ja almmá soabada haga soabadii nohkan cealkámušášši giedáhallamis berrojuvvo máksu, mii juohkása oassebeliid gaska ovttá dási.

Mávssuin mearriduvvo eanan- ja meahcedoalloministeriija ásašusain. Mávssut sáhttet mearriduvvot iežasgoasttidanárvvu vuollelii. Mávssuide guoskaduvvo muđuid, mii stáhta máksinvuođdolágain (150/1992) mearriduvvo.

Iežaset goluid oassebealit gokčet ieža.

6 b lohku

Vuoigatvuohta boazoáiddiid huksemii ja muoraid váldimii

39 §

Boazoáiddiid huksen

43 §

Boazoealu luobaheapmi

Luobaheaddji gáibádusas bálggus ferte geavahit ovdastinvuoigatvuođas, juos dat lea gielđán boazoealu oážžunlobi. Ovdastinvuoigatvuođa geavahettiinis bálggus ferte oastit buot luobahuvvon bohccuid ja máksit dain bohccuid luobaheaddjái seamma hatti, man son livččii ožžon oastis. Juos luobaheamis ii lean buhtadus dehe gávpehaddi spiehkkašii čielgasit dohkálaš hattis, bálggus ferte máksit luobaheaddjái bohccuid dohkálaš hatti.

51 §

Dáhkádus

Ovdal go lea álgán iežas bargui boazoisit, várreboazoisit, bargohoavda ja boazorátkimiid lohkki ferte vuolláičállit dáhkádusa.

Dárkilit njuolgadusat dáhkádusas addojuvvojit stáhtaráđi ásašusain.

Dát láhka boahtá fápmui ođđajagimánu 1 beaivve 2021.

Go dát láhka boahtá fápmui, de ásašuvvon árvvoštallánlávdegottit jotket dan ráđjái, go eanan- ja meahcedoalloministeriija lea ásašan boazovahátlávdegotti dán lága mielde.

1135/2020

Árvvoštallanlávdegottis ovdal boazovahátlávdegotti ásaheami johtáhuvvon ášši giedahallojuvvo dán lága fápmui boahtima maŋŋel gustojeaddji njuolggadusaid mielde, mat leat leamaš fámus.

Helssegis juovlamánu 17. beaivve 2020

Dásseválldi Presideanta

Sauli Niinistö

Eanan- ja meahccedoalloministeriija Jari Leppä